

Áfengisneysla 2003

Consumption of alcohol beverages 2003

Samantekt

Áfengissala hér á landi var um 19,2 millj. lítrar árið 2003 á móti 18,6 millj. lítra árið 2002. Aukningin er um 3,2%. Talið í alkóhóllítrum er aukningin hlutfallslega ekki eins mikil, eða 0,9% milli ára, úr 1.445 þús. alkóhóllítrum árið 2002 í 1.458 þús. alkóhóllítra árið 2003. Reiknað á hvern íbúa 15 ára og eldri, nam salan 6,52 alkóhóllítrum og minnkaði eilítið frá árinu áður þannig talið, en í lítrum talið jókst hún um rétt rúmlega 2%, eða úr 84,19 lítrum á hvern íbúa 15 ára og eldri í 86,07 lítra. Aukning milli árána 2002 og 2003 er minni en aukning milli ára á undanförunum árum.

Inngangur

Hagstofan hefur safnað tölulegu efni um áfengissölu allt frá árinu 1881. Ýmsar breytingar hafa orðið á skýrslugerðinni í gegn um tíðina. Þannig eru tölur árána 1881–1934 fengnar úr verslunarskýrslum um innflutning áfengis. Síðan voru tölur fengnar frá Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins (ÁTVR) og forvera hennar Áfengisverslun ríkisins og á það við allt til ársins 1994. Samkvæmt lögum nr. 94/1995 var einkaréttur ÁTVR til innflutnings og sölu áfengis til endurseljenda afnuminn og tóku löggin gildi 1. desember 1995. Þessi lög höfðu í för með sér breytingu á söfnun tölulegra upplýsinga um sölu áfengis hér á landi, en samkvæmt reglugerð nr. 585/1995, sem byggir á áðurnefndum lögum, skulu leyfishafar senda Hagstofunni skýrslu, ársfjórðungslega, um framleiðslu, innflutning og sölu áfengis. Talnaefni, frá og með árinu 1995, sem birtist í meðfylgjandi töflum er byggt á þessum skýrslum, svo og sölu ÁTVR. Heildartölur um neyslu eru byggðar á sölu ÁTVR að viðbætti sölu leyfishafa til veitingahúsa, hótela, sendiráða, svo og það sem notað er til kynningar innanlands. Í tölunum er hins vegar ekki meðtalið áfengi sem áhafnir skipa og flugvéla flytja inn í landið, eða það magn sem ferðamenn taka með sér frá útlöndum eða kaupa í frihöfn. Ekki er heldur meðtalið það magn sem ÁTVR eða aðrir aðilar flytja úr landi eða selja til Frihafnarinnar á Keflavíkurflugvelli.

Neysla og neysluvenjur

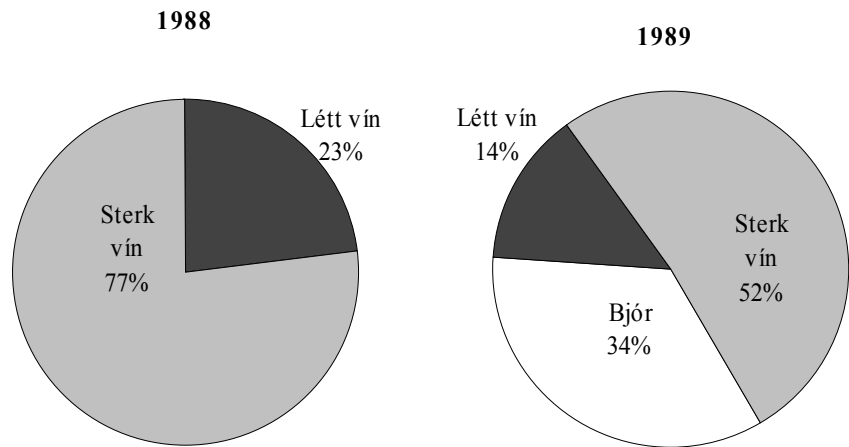
Mikil aukning hefur orðið á áfengisneyslu hérlendis síðustu 15 árin, en jafnframt er mikil breyting á neysluvenjum. Fyrir réttum 15 árum var sala bjórs lögleidd á Íslandi. Árið áður hafði áfengisneysla á Íslandi, mæld í hreinum vínanda, skipst þannig að 77% voru sterkir drykkir en létt vín voru 23%. Hafði hlutur léttara vína minnkað frá árinu 1980, en þá hafði hlutur þeirra verið 29% á móti 71% sterkra drykkja. Árið 1989 hrapaði hins vegar hlutur sterkra drykkja niður í 52% og hlutur léttara vína hrapaði niður í 14%, en 1. mars það ár var sala á áfengum bjór heimilud, sjá mynd 1.

*Breytingar á neysluvenjum í
kjölfar lögleiðingu bjórsölu 1989*

Mynd 1. Áfengisneysla 1988 og 1989

Figure 1. Consumption of alcohol beverages 1988 and 1989

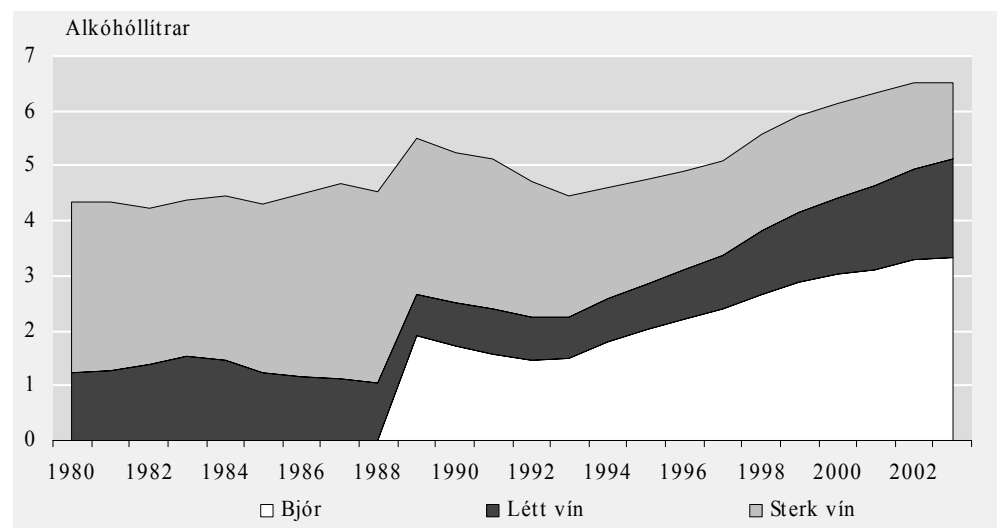

Ýmsir þættir hafa áhrif á áfengisneyslu

Sala bjórs varð um 34% af heildarneyslu héraðs strax fyrsta árið (1989) þó einungis væri um 10 mánaða sölu að ræða. Sala áfengis á því ári jókst um 23% í vínandalítrum talið en nærri þrefaldaðist í lítrum talið. Þetta sést vel á mynd 2 og þar sést einnig að strax næsta ár á eftir, árið 1990, minnkaði áfengisneyslan og náði ekki sama magni í alkóhóllítrum talið fyrr en á árinu 1997. Orsök þessa er vafalaust nýbreytni sú sem varð með tilkomu bjórsins og hafði mestu áhrif fyrstu mánuðina, en auk þess má gera ráð fyrir að atvinnuástand og hagvöxtur hafi einnig haft áhrif, en þessi ár var lítill hagvöxtur og atvinnuleysi jókst fram til ársins 1995. Það ár, í desember, var einkaréttur ÁTVR til innflutnings á áfengi afnuminn og leyfishafar að innflutningi og framleiðslu áfengis fengu heimild til að endurselja vöruna til ÁTVR og til veitingastaða og hótela m.a. Auk þess að atvinnuhorfur vænkuðust má ætla að þessi skipulagsbreyting hafi síðan einnig haft áhrif til aukinnar neyslu, þar sem umfjöllun um vín í fjölmiðlum jókst mikið, ásamt almennum kynningum á víni. Loks má nefna að breytingar á verslunum ÁTVR, aukið aðgengi að vörunni, svo og aukið vöruúrval, getur einnig haft áhrif á neysluvenjur.

Mynd 2. Áfengisneysla í alkóhóllítrum 1980–2003, 15 ára og eldri

Figure 2. Consumption of alcohol beverages, in litres of pure alcohol 1980–2003, per inhabitant 15 years and over

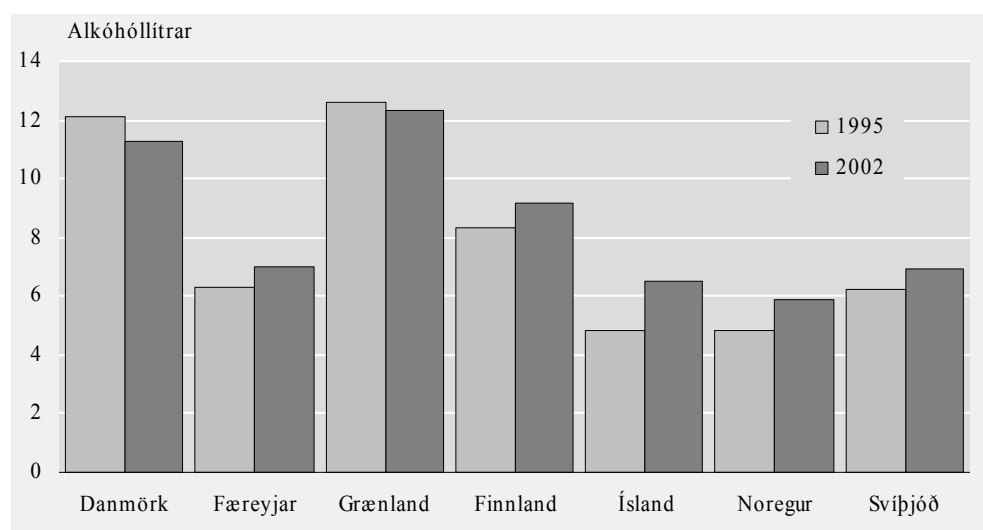

Samanburður við önnur lönd

Áfengisneysla í alkóhóllítrum á hvern íbúa 15 ára og eldri hefur aukist úr 4,33 alkóhóllítrum árið 1980 í 6,52 alkóhóllítra árið 2003, sbr. töflu 1. Sú viðmiðun í aldri hefur lengi verið notuð vegna alþjóðlegs samanburðar. Taflan sýnir einnig heildar sölumagn í þúsundum lítrum talið og neyslu miðað við heildar mannfjölda. Neysla í lítrum skiptist þannig að bjórneysla er um 67 lítrar á ári á hvern íbúa 15 ára og eldri, neysla léttra vína rúmlega 15 lítrar og sterkra drykkja um 3,6 lítrar á ári. Í samanburði við önnur lönd í Evrópu er bjórneysla á íbúa hér á landi líkust því sem er í Noregi, Svíþjóð og Sviss. Önnur lönd í mið- og norður Evrópu eru með mun meiri bjórneyslu, allt að tvöfalt meiri, en vínræktarlöndin sunnar í álfunni eru hins vegar með minni bjórneyslu á íbúa. Mynd 3 sýnir áfengisneyslu í alkóhóllítrum á íbúa 15 ára og eldri á Norðurlöndum árin 1995 og 2002, sjá einnig töflu 2. Samanborið við önnur Norðurlönd er mesta aukningin á Íslandi á þessu tímabili, en jafnframt var neyslan minnst á Íslandi og í Noregi í upphafi tímabilsins.

Mynd 3. Áfengisneysla í alkóhóllítrum, 15 ára og eldri

Figure 3. Consumption of alcohol beverages, in litres of pure alcohol, per inhabitant 15 years and over

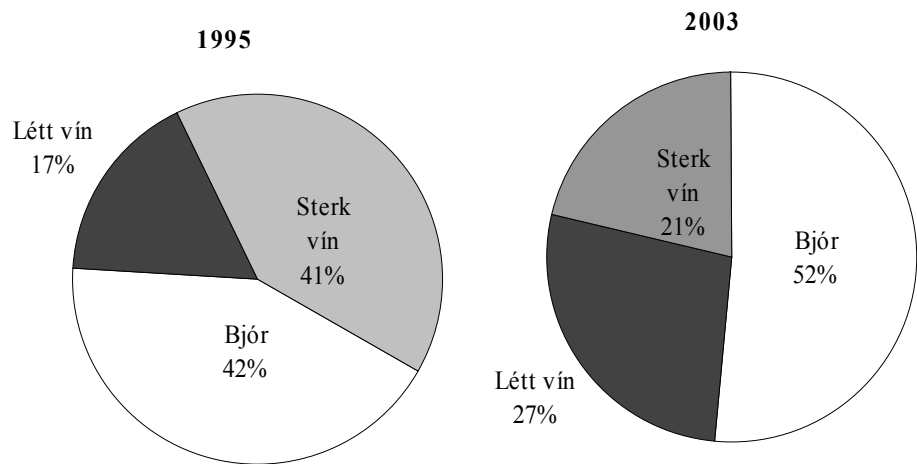
Nánari tegundaskipting

Bjór, létt vín og sterkt áfengi

Bjórneysla hefur vaxið stöðugt frá árinu 1993 og hefur á síðustu árum verið um 50% af áfengisneyslu, mælt í alkóhóllítrum. Létt vín vinna stöðugt á, sérstaklega á síðustu 5–6 árum, og eru komin yfir fjórðung áfengisneyslu árið 2003. Sterkari drykkir eru hins vegar komnir niður í 21%, sjá mynd 4. Skilgreining á sterkum drykkjum og léttu víni frá og með 1993 er sú að drykkir sem eru yfir 22% að styrkleika teljast sterkir, en það sem er 22% eða minna, að bjórnum frátöldum, telst létt vín.

Mynd 4. Áfengisneysla 1995 og 2003

Figure 4. Consumption of alcohol beverages 1995 and 2003

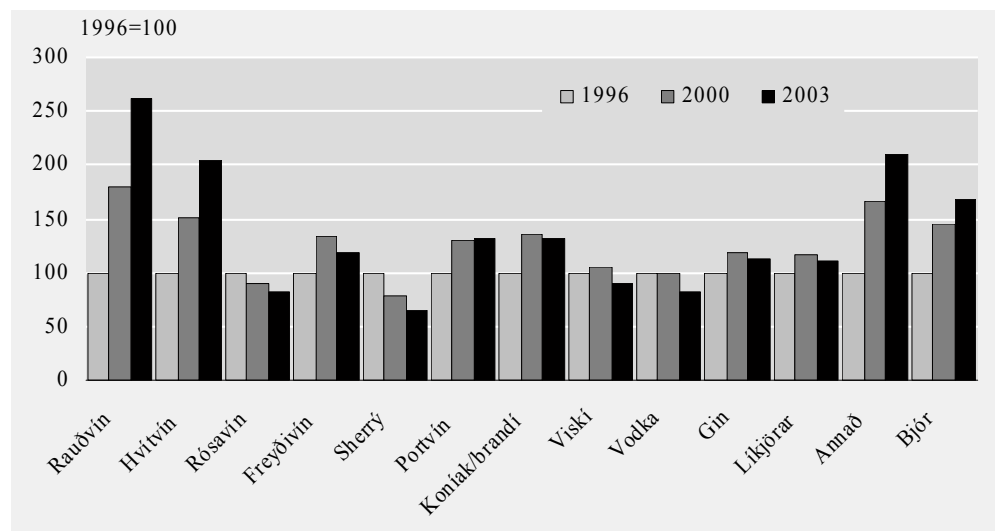

Einstakar vörutegundir

Mynd 5 sýnir þróun í neyslu helstu tegunda áfengis frá árinu 1996, sjá einnig töflu 3. Mest er aukningin á neyslu rauðvins, en aukning á neyslu hvítvins er einnig mikil. Aukning á bjórneyslu er minni, en mikil aukning á því áfengi sem fellur undir liðinn „annað“ á myndinni skýrist af mikilli söluaukningu í blönduðum drykkjum, en stór hluti þess eru tilbúnar blöndur sem seldar eru á álíka flöskum og gosdrykkir.

Mynd 5. Breytingar á áfengisneyslu frá 1996, 1996=100

Figure 5. Changes in consumption since 1996, 1996=100

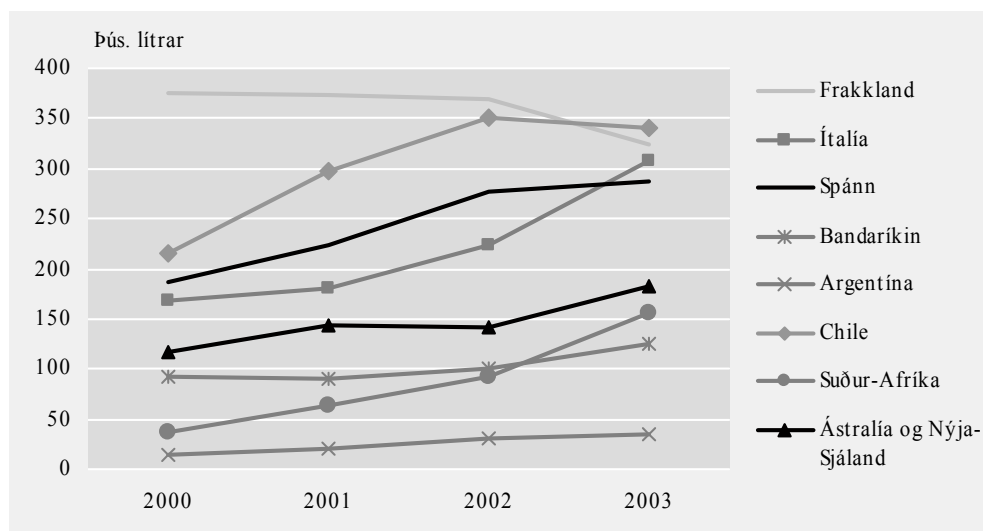
Upprunalönd rauðvína og hvítvína

Skýrslur leyfishafa til Hagstofu fyrstu árin gáfu ekki upplýsingar um upprunalönd rauðvína og hvítvína, en vegna eftirspurnar var skýrslugerð breytt þannig að frá og með árinu 2000 var tekin upp ný flokkun (sjá töflur 4 og 5) og því unnt að fylgjast með sölu frá einstaka löndum hvað varðar rauðvín og hvítvín. Mynd 6 sýnir sölu rauðvína eftir helstu upprunalöndum og er hlutur Frakklands lang mestur í upphafi tímabilsins, en hlutur rauðvína frá öðrum löndum fer vaxandi og má sérstaklega nefna Ítalíu og Chile í því sambandi. Vín frá Chile eru orðin söluhæst rauðvína á árinu 2003, Frakkland er í öðru sæti, Ítalía í því þriðja og Spánn í því fjórða. Hvað varðar hvítvín, sjá mynd 7, eru vín frá Frakklandi lang söluhæst öll árin, en mest

hlutfallsleg aukning er í sölu vína frá Ástralíu og Nýja-Sjálandi, svo og vína frá Suður-Afríku.

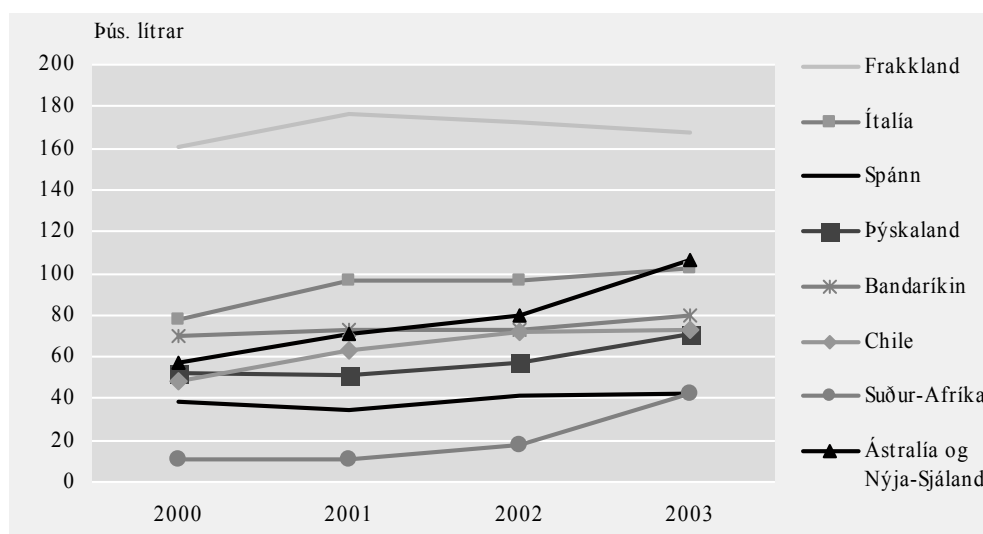
Mynd 6. Sala rauðvins flokkuð eftir helstu löndum 2000–2003

Figure 6. Sale of red wine classified by country of origin 2000–2003

Mynd 7. Sala hvítvins flokkuð eftir helstu löndum 2000–2003

Figure 7. Sale of white wine classified by country of origin 2000–2003

Tafla 1. Áfengissala 1987–2003Table 1. *Consumption of alcohol beverages 1987–2003*

	Alls <i>Total</i>		Bjór <i>Beer</i>		Létt vín <i>Wine</i>		Sterk vín <i>Spirits</i>	
	Seldir lítrar <i>Litres sold</i>	Alkóhóllítrar <i>Litres of pure alcohol</i>	Seldir lítrar <i>Litres sold</i>	Alkóhóllítrar <i>Litres of pure alcohol</i>	Seldir lítrar <i>Litres sold</i>	Alkóhóllítrar <i>Litres of pure alcohol</i>	Seldir lítrar <i>Litres sold</i>	Alkóhóllítrar <i>Litres of pure alcohol</i>
1.000 lítrar								
<i>1,000 litres</i>								
1987	3.283,0	855,6	.	.	1.672,0	209,0	1.611,0	646,6
1988	3.227,0	847,2	.	.	1.525,0	196,0	1.702,0	651,2
1989	9.498,9	1.045,0	6.946,7	359,9	1.168,6	144,8	1.383,6	540,2
1990	8.994,3	1.001,8	6.472,2	330,3	1.173,5	145,8	1.348,6	525,8
1991	8.675,2	996,9	6.043,3	307,1	1.260,3	155,5	1.371,6	534,3
1992	8.131,7	927,9	5.606,2	284,4	1.271,4	155,5	1.254,1	488,0
1993	8.241,7	882,3	5.864,0	295,8	1.250,9	150,7	1.126,8	435,9
1994	9.600,4	923,3	7.255,5	362,4	1.299,4	156,2	1.045,5	404,7
1995	10.558,0	962,7	8.179,6	408,7	1.372,2	163,9	1.006,2	390,2
1996	11.430,8	998,0	8.945,5	448,0	1.539,6	185,0	945,7	365,1
1997	12.464,7	1.050,1	9.826,1	496,8	1.720,9	199,4	917,7	353,9
1998	13.914,7	1.164,2	10.964,7	553,5	1.981,6	247,3	968,4	363,4
1999	15.438,9	1.254,8	12.206,1	614,1	2.257,4	266,0	975,4	374,8
2000	16.544,1	1.324,4	13.048,3	653,4	2.517,4	296,9	978,4	374,1
2001	17.472,5	1.385,0	13.684,7	683,8	2.826,6	333,5	961,2	367,7
2002	18.633,8	1.444,9	14.565,7	727,5	3.159,3	368,6	908,8	348,8
2003	19.236,0	1.458,2	14.995,5	748,1	3.436,0	400,4	804,5	309,7
Lítrar á hvern íbúa								
<i>Litres per inhabitant</i>								
1987	13,35	3,48	.	.	6,80	0,85	6,55	2,63
1988	12,91	3,39	.	.	6,10	0,78	6,81	2,61
1989	37,58	4,13	27,48	1,42	4,62	0,57	5,47	2,14
1990	35,30	3,93	25,40	1,30	4,61	0,57	5,29	2,06
1991	33,63	3,86	23,43	1,19	4,89	0,60	5,32	2,07
1992	31,14	3,55	21,47	1,09	4,87	0,60	4,80	1,87
1993	31,24	3,34	22,23	1,12	4,74	0,57	4,27	1,65
1994	36,09	3,47	27,28	1,36	4,88	0,59	3,93	1,52
1995	39,49	3,60	30,59	1,53	5,13	0,61	3,76	1,46
1996	42,51	3,71	33,26	1,67	5,72	0,69	3,52	1,36
1997	46,01	3,88	36,27	1,83	6,35	0,74	3,39	1,31
1998	50,82	4,25	40,05	2,02	7,24	0,90	3,54	1,33
1999	55,70	4,53	44,04	2,22	8,14	0,96	3,52	1,35
2000	58,84	4,71	46,41	2,32	8,95	1,06	3,48	1,33
2001	61,30	4,86	48,01	2,40	9,92	1,17	3,37	1,29
2002	64,80	5,02	50,65	2,53	10,99	1,28	3,16	1,21
2003	66,50	5,04	51,84	2,59	11,88	1,38	2,78	1,07

Tafla 1. Áfengissala 1987–2003 (frh.)
Table 1. Consumption of alcohol beverages 1987–2003(cont.)

	Alls <i>Total</i>		Bjór <i>Beer</i>		Létt vín <i>Wine</i>		Sterk vín <i>Spirits</i>	
	Seldir lítrar <i>Litres sold</i>	Alkóhóllítrar <i>Litres of pure alcohol</i>	Seldir lítrar <i>Litres sold</i>	Alkóhóllítrar <i>Litres of pure alcohol</i>	Seldir lítrar <i>Litres sold</i>	Alkóhóllítrar <i>Litres of pure alcohol</i>	Seldir lítrar <i>Litres sold</i>	Alkóhóllítrar <i>Litres of pure alcohol</i>
Lítrar á hvern íbúa 15 ára og eldri <i>Litres per inhabitant 15 years and over</i>								
1987	17,93	4,67	.	.	9,13	1,14	8,80	3,53
1988	17,27	4,53	.	.	8,16	1,05	9,11	3,49
1989	50,14	5,52	36,67	1,90	6,17	0,76	7,30	2,85
1990	47,04	5,24	33,85	1,73	6,14	0,76	7,05	2,75
1991	44,73	5,14	31,16	1,58	6,50	0,80	7,07	2,76
1992	41,42	4,73	28,55	1,45	6,48	0,79	6,39	2,49
1993	41,57	4,45	29,58	1,49	6,31	0,76	5,68	2,20
1994	47,93	4,61	36,23	1,81	6,49	0,78	5,22	2,02
1995	52,25	4,76	40,48	2,02	6,79	0,81	4,98	1,93
1996	56,03	4,89	43,85	2,20	7,55	0,91	4,64	1,79
1997	60,42	5,09	47,63	2,41	8,34	0,97	4,45	1,72
1998	66,47	5,56	52,38	2,64	9,47	1,18	4,63	1,74
1999	72,70	5,91	57,48	2,89	10,63	1,25	4,59	1,76
2000	76,72	6,14	60,51	3,03	11,67	1,38	4,54	1,73
2001	79,76	6,32	62,47	3,12	12,90	1,52	4,39	1,68
2002	84,19	6,53	65,81	3,29	14,27	1,67	4,11	1,58
2003	86,07	6,52	67,09	3,35	15,37	1,79	3,60	1,39

Skýringar Notes: Sala sterks bjórs hófst 1. mars 1989. Frá og með 1. desember 1995 var einkaréttur ÁTVR til innflutnings áfengis og sölu til endurseljenda afnuminn og innflytjendum, framleiðendum og heildsölum, sem höfðu til þess sérstakt leyfi, heimiluð sala til endurseljenda. Frá árinu 1995 ná því tölur yfir sölu ÁTVR og annarra leyfishafa. Ekki er meðtalið það áfengi sem ferðamenn eða áhafnir skipa og flugvéla flytja með sér inn í landið. *The sale of beer was legalised on 1 March 1989. As of 1 December 1995 the State monopoly on the import and wholesale of alcohol was abolished and importers, producers and wholesalers holding a special licence were permitted to resell alcohol. From 1995 the figures cover the sales of ÁTVR and the sales of licence holders. The figures on quantity do not take into account alcohol imported by ship and aircraft crews and tourists entering the country.*

Tafla 2. Áfengissala á Norðurlöndum 1991–2002
Table 2. Consumption of alcohol beverages in the Nordic countries 1991–2002

Alkóhóllítrar <i>Litres of pure alcohol</i> ¹	1991	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Danmörk <i>Denmark</i>	11,5	12,1	12,2	12,1	11,6	11,6	11,5	11,4	11,3
Færeyjar <i>Faroe Islands</i>	6,7	6,3	6,7	6,6	6,6	6,6	6,8	6,9	7
Grænland <i>Greenland</i>	15,0	12,6	12,6	12,8	13,3	13,2	13,4	12,5	12,3
Finnland <i>Finland</i>	9,2	8,3	8,2	8,6	8,7	8,7	8,6	8,9	9,2
Álandseyjar <i>Åland Islands</i>	...	5,8	5,7	5,9	6,0	6,2	6,1
Ísland <i>Iceland</i>	5,1	4,8	4,9	5,1	5,6	5,9	6,1	6,3	6,5
Noregur <i>Norway</i>	4,8	4,8	5,0	5,3	...	5,5	5,6	5,5	5,9
Svíþjóð <i>Sweden</i>	6,3	6,2	6,0	5,9	5,8	6,1	6,2	6,5	6,9

Skýring Note: Táknið ... merkir að upplýsingar eru ekki fyrir hendi. ... = data not available.

¹ Alkóhóllítrar á mann 15 ára og eldri. *Litres of pure alcohol per inhabitant aged 15 years and over.*

Tafla 3. Sala áfengis í lítrum eftir helstu tegundum 1996–2003

Table 3. Sale of alcohol beverages classified according to common types 1996–2003

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Samtals Total	11.430.776	12.464.715	13.914.668	15.438.893	16.544.117	17.472.486	18.633.802	19.236.009
Rauðvín <i>Red wine</i>	674.421	730.238	910.473	1.051.789	1.215.602	1.407.519	1.606.520	1.770.031
Hvítvín <i>White wine</i>	346.652	363.230	404.027	455.585	521.657	588.626	632.963	710.510
Rósavín <i>Rose</i>	147.648	139.616	139.701	138.707	133.478	133.946	120.259	120.556
Freyðivín <i>Sparkling wine</i>	120.011	124.296	142.075	193.245	160.540	149.490	142.691	141.807
Sérrí <i>Sherry</i>	71.914	61.000	59.367	58.796	56.211	51.766	49.538	46.254
Portvín <i>Port</i>	18.440	19.133	21.278	22.803	23.824	26.688	25.848	24.361
Koniak/brandí <i>Cognac/brandy</i>	56.179	60.827	73.821	72.519	76.457	75.484	77.817	73.767
Viski <i>Whisky</i>	118.118	115.390	125.337	124.251	123.992	122.311	115.642	105.956
Vodka	404.074	392.231	423.410	399.647	400.931	398.311	378.806	331.323
Gin	73.630	73.856	75.191	83.053	87.490	91.540	93.441	82.497
Líkjörar <i>Liqueurs</i>	120.385	109.007	127.151	140.096	140.103	156.325	146.010	132.324
Annað <i>Other</i>	333.806	449.800	448.133	492.320	555.569	585.779	678.615	701.128
Bjór <i>Beer</i>	8.945.499	9.826.092	10.964.704	12.206.081	13.048.262	13.684.703	14.565.654	14.995.494

Skýringar Notes: Í töflunni er sýnd flokkun áfengis skv. eldri vöruflokkum. Sjá töflu 5 vegna nýrrar flokkunar, sem tók gildi janúar 2000. The classification in the table has been revised. See table 5 for new classification.

Tafla 4. Heildarsala rauðvíns og hvítvíns eftir löndum árin 2000–2003

Table 4. Total sale of red wine and white wine classified by country of origin 2000–2003

Lítrar <i>Litres</i>	Breyting frá fyrra ári %		Breyting frá fyrra ári %		Breyting frá fyrra ári %		
	Change from 2000		Change from 2002 prev. year %		Change from 2003 prev. year %		
Rauðvín, samtals <i>Red wine total</i>	1.215.602	1.407.519	15,8	1.606.520	14,1	1.770.031	10,2
Frakkland <i>France</i>	374.631	374.153	-0,1	369.184	-1,3	324.791	-12,0
Ítalía <i>Italy</i>	168.036	180.525	7,4	224.335	24,3	307.017	36,9
Spánn <i>Spain</i>	187.223	224.409	19,9	277.174	23,5	286.325	3,3
Portúgal <i>Portugal</i>	741	1.309	76,7	3.519	168,9	3.086	-12,3
Evrópa, annað <i>Europe other</i>	4.141	1.760	-57,5	3.665	108,3	4.262	16,3
Bandaríkin <i>USA</i>	91.935	90.616	-1,4	100.241	10,6	125.296	25,0
Argentína <i>Argentina</i>	13.627	19.825	45,5	31.562	59,2	34.917	10,6
Chile <i>Chile</i>	214.989	297.933	38,6	350.938	17,8	340.467	-3,0
Suður-Afríka <i>South Africa</i>	36.664	64.464	75,8	92.431	43,4	154.914	67,6
Ástralía og Nýja-Sjáláand <i>Australia and New Zealand</i>	117.205	143.984	22,8	140.578	-2,4	182.277	29,7
Annað <i>Other</i>	6.409	8.542	33,3	12.892	50,9	6.678	-48,2
Hvítvín, samtals <i>White wine total</i>	521.657	588.626	12,8	632.963	7,5	710.510	12,3
Frakkland <i>France</i>	160.293	175.966	9,8	172.677	-1,9	167.551	-3,0
Ítalía <i>Italy</i>	77.637	96.354	24,1	96.420	0,1	101.982	5,8
Spánn <i>Spain</i>	38.126	34.096	-10,6	40.969	20,2	42.327	3,3
Portúgal <i>Portugal</i>	226	587	159,5	1.149	96,0	816	-29,0
Þýskaland <i>Germany</i>	52.243	50.859	-2,6	57.403	12,9	71.077	23,8
Evrópa, annað <i>Europe other</i>	1.518	1.124	-25,9	2.613	132,4	7.058	170,1
Bandaríkin <i>USA</i>	69.521	72.799	4,7	73.105	0,4	79.528	8,8
Chile <i>Chile</i>	48.512	62.851	29,6	72.127	14,8	72.426	0,4
Suður-Afríka <i>South Africa</i>	10.623	11.114	4,6	17.274	55,4	42.590	146,6
Ástralía og Nýja-Sjáláand <i>Australia and New Zealand</i>	57.571	71.187	23,7	80.193	12,7	106.711	33,1
Annað <i>Other</i>	5.389	11.688	116,9	19.033	62,8	18.445	-3,1

Tafla 5. Heildarsala áfengis í lítrum og alkóhóllítrum eftir vöruflokkum árin 2002 og 2003

Table 5. Total sale of alcohol in litres and litres of pure alcohol 2002–2003

	2002		2003		Breyting frá fyrra ári, % Change from prev. year %	
	Lítrar Litres	Alkóhóllítrar	Lítrar Litres	Alkóhóllítrar	Lítrar Litres	Alkóhóllítrar
		Litres of pure alcohol		Litres of pure alcohol		Litres of pure alcohol
Alls Total	18.633.802	1.444.942	19.236.009	1.458.198	3,2	0,9
Rauðvín, samtals Red wine total	1.606.520	202.314	1.770.031	224.840	10,2	11,1
Frakkland <i>France</i>	369.184	45.084	324.791	39.538	-12,0	-12,3
Ítalía <i>Italy</i>	224.335	26.485	307.017	36.854	36,9	39,1
Spánn <i>Spain</i>	277.174	35.037	286.325	36.306	3,3	3,6
Portúgal <i>Portugal</i>	3.519	429	3.086	373	-12,3	-13,0
Evrópa, annað <i>Europe other</i>	3.665	444	4.262	518	16,3	16,6
Bandaríkin <i>USA</i>	100.241	12.798	125.296	16.156	25,0	26,2
Argentína <i>Argentina</i>	31.562	4.087	34.917	4.632	10,6	13,3
Chile <i>Chile</i>	350.938	45.927	340.467	44.694	-3,0	-2,7
Suður-Afríka <i>South Africa</i>	92.431	12.075	154.914	20.605	67,6	70,6
Ástralía og Nýja-Sjáláand <i>Australia and New Zealand</i>	140.578	18.303	182.277	24.306	29,7	32,8
Annað <i>Other</i>	12.892	1.644	6.678	857	-48,2	-47,9
Hvítvín, samtals White wine total	632.963	74.913	710.510	84.781	12,3	13,2
Frakkland <i>France</i>	172.677	20.500	167.551	20.058	-3,0	-2,2
Ítalía <i>Italy</i>	96.420	11.089	101.982	11.792	5,8	6,3
Spánn <i>Spain</i>	40.969	4.868	42.327	5.028	3,3	3,3
Portúgal <i>Portugal</i>	1.149	125	816	78	-29,0	-37,6
Þýskaland <i>Germany</i>	57.403	5.143	71.077	6.370	23,8	23,9
Evrópa, annað <i>Europe other</i>	2.613	313	7.058	838	170,1	167,7
Bandaríkin <i>USA</i>	73.105	8.638	79.528	9.552	8,8	10,6
Chile <i>Chile</i>	72.127	9.466	72.426	9.568	0,4	1,1
Suður-Afríka <i>South Africa</i>	17.274	2.218	42.590	5.508	146,6	148,4
Ástralía og Nýja-Sjáláand <i>Australia and New Zealand</i>	80.193	10.150	106.711	13.614	33,1	34,1
Annað <i>Other</i>	19.033	2.402	18.445	2.375	-3,1	-1,1
Rósavín Rosé	120.259	11.469	120.556	11.359	0,2	-1,0
Freyðivín Sparkling wine	142.691	13.911	141.807	13.633	-0,6	-2,0
Kampavín <i>Champagne</i>	14.641	1.767	15.824	1.901	8,1	7,6
Annað freyðivín <i>Other sparkling wine</i>	128.050	12.145	125.983	11.732	-1,6	-3,4
Styrkt vín Fortified wine	76.998	13.766	72.306	12.890	-6,1	-6,4
Sérri <i>Sherry</i>	49.538	8.372	46.254	7.771	-6,6	-7,2
Portvín <i>Port</i>	25.848	5.106	24.361	4.822	-5,8	-5,5
Annað <i>Other</i>	1.613	289	1.691	297	4,9	3,0
Ávaxtavín o.fl. Fruit wine etc	45.465	2.597	61.059	3.994	34,3	53,8
Kóníak/brandí Cognac/brandy	77.817	30.986	73.767	29.379	-5,2	-5,2
Kóníak VS & VSOP <i>Cognac VS&VSOP</i>	60.521	24.208	59.231	23.692	-2,1	-2,1
Ávaxta- og hratbrandí <i>Other brandies</i>	15.427	6.031	12.607	4.918	-18,3	-18,5
Viskí Whisky	115.642	46.591	105.956	42.708	-8,4	-8,3
Skotland <i>Scotland</i>	82.512	33.227	74.107	29.890	-10,2	-10,0
Írland <i>Ireland</i>	24.364	9.746	23.948	9.580	-1,7	-1,7
Annað <i>Other</i>	8.765	3.619	7.900	3.239	-9,9	-10,5

Tafla 5. Heildarsala áfengis í lítrum og alkóhóllítrum eftir vöruflokkum árin 2002 og 2003 (frh.)

Table 5. Total sale of alcohol in litres and litres of pure alcohol 2002–2003(cont.)

	2002		2003		Breyting frá fyrra ári, % Change from prev. year %	
	Lítrar <i>Litres</i>	Alkóhóllítrar <i>Litres of pure alcohol</i>	Lítrar <i>Litres</i>	Alkóhóllítrar <i>Litres of pure alcohol</i>	Lítrar <i>Litres</i>	Alkóhóllítrar <i>Litres of pure alcohol</i>
Romm og rommlíki						
<i>Rum and spiced rum</i>	101.804	36.542	87.476	31.535	-14,1	-13,7
Tequila og Mezcal	7.845	2.980	6.664	2.533	-15,1	-15,0
Vodka	378.806	145.897	331.323	127.685	-12,5	-12,5
Einiberjavín <i>Juniper flavoured spirits drinks</i>	96.236	38.090	85.914	33.928	-10,7	-10,9
Gin	93.441	37.041	82.497	32.680	-11,7	-11,8
Sénever <i>Genever</i>	2.795	1.049	3.417	1.248	22,3	18,9
Snafs <i>Schnapps</i>	53.933	20.330	45.697	17.469	-15,3	-14,1
Ákavíti og brennivín <i>Acuavit</i>	30.947	12.547	28.911	11.726	-6,6	-6,5
Annað <i>Other</i>	22.985	7.782	16.785	5.743	-27,0	-26,2
Líkjörar <i>Liqueurs</i>	146.010	35.605	132.324	31.867	-9,4	-10,5
Bitterar, kryddvín og aperítifar						
<i>Bitters, aromatized wine and aperitives</i>	87.748	19.283	79.613	17.466	-9,3	-9,4
Bitterar <i>Bitters</i>	51.280	13.850	46.488	12.516	-9,3	-9,6
Kryddvín, Vermútar og Aperítifar <i>Aromatized wine, vermouth and aperitives</i>	36.468	5.433	33.125	4.950	-9,2	-8,9
Aðrir blandaðir drykkir						
<i>Other alcoholic drinks</i>	377.413	22.128	415.511	23.979	10,1	8,4
Bjór <i>Beer</i>	14.565.654	727.539	14.995.494	748.151	3,0	2,8

English summary

Consumption of alcoholic beverages in Iceland has increased from 3.48 litres of pure alcohol per inhabitant in 1987 to 5.04 litres of pure alcohol in 2003. The sale of beer (over 2.25% by volume) made a turning point in the consumption pattern. In 1988, the year before the sale of beer was legalised, strong spirits amounted to 77% of the total consumption of alcohol while wine was 23%. The consumption of both beverages dropped considerably the next year, strong spirits to 52% and wine to 14%, while the beer accounted for 34%. From then on there has been a steady rise, proportional, in the consumption of beer and wine, while there has been a constant decrease in spirits consumption. In the year 2003 the consumption of beer amounted to 52% of the total consumption of alcoholic beverages (pure alcohol per capita 15 years and over), wine to 27% and spirits to 21%. Table 1 shows total sale of alcohol beverages from 1987 to 2003, litres per inhabitant and litres per inhabitant 15 years and over. Table 2 shows comparison between the Nordic countries and tables 3, 4 and 5 show sale according to types of alcohol. The obvious trend since 1989 is the decreased sale of spirits and the increased sale of beer, and in later years the increased sale of wines.

Annual statistics on alcohol sale are available back to year 1881 in Iceland. Figures for the years 1881–1934 are derived from import statistics for alcohol beverages, but after 1935 the figures are based on sales reports of the State monopoly, later the State Wine, Spirit and Tobacco Authority (ÁTVR). The data, which this statistical series is based on, goes back to 1980 and the crucial change since then is that the sale of beer (over 2.25% by volume) was legalised on 1 March 1989. Since 1993 alcoholic beverages with 22% or less alcohol volume, except beer, are counted as wine and those over 22% by volume are counted as spirits. As of 1 December 1995 the State monopoly on the import and wholesale of alcohol was abolished and importers, producers and wholesalers holding a special licence issued by the Ministry of Finance (later by the National Commissioner of the Icelandic Police) were permitted to resell alcohol. From 1995 the figures cover the sales of ÁTVR and the sales of licence holders. The figures on quantity do not take into account alcohol imported by ship and aircraft crews and tourists entering the country, nor alcohol exported by the ÁTVR and others, or sold to the Duty Free Store at Keflavík Airport.

Hagtiðindi **Vísitölur, laun, tekjur, neysla**
Statistical Series ***Prices, wages, income, consumption***

89. árgangur nr. 13 2004:1

ISSN 0019-1078 ISSN 1670-4614 (pappír *paper*) • ISSN 1670-4622 (pdf)

Verð ISK 500 *Price EUR 6*

Umsjón *Supervision* Edda Hermannsdóttir • edda.hermannsdottir@hagstofa.is

Sími *Telephone* +(354) 528 1000 © Hagstofa Íslands *Statistics Iceland* • Borgartúni 21a 150 Reykjavík Iceland

Bréfasími *Fax* +(354) 528 1099 Öllum eru heimil afnot af ritinu. Vinsamlega getið heimildar. *Please quote the source.*

www.hagstofa.is/hagtidindi www.statice.is/series